

Semester -98

Per Flensburg, professor i informatik

Så har vi ännu en gång varit i Rom, denna förfärliga, förskräckliga och fasansfulla stad! Jag kan inte begripa varför folk frivilligt åker dit och dessutom betalar en massa pengar för det. Måste ha något med självplågeri att göra. Ty ingen annanstans blir man så negligerad, utnyttjad och förbisedd. Man kan inte förvänta sig ens den mest elementära service eller vänlighet, icke ett leende, inte ens en notis om att man finns. Ty det värsta en romare kan råka ut för, det är att bli tvungen att ta notis om andra, okända människor. Om man går in på ett varuhus och ska betala i kassan vid utgången, jo nog sitter kassörskorna och tjattrar med varandra, icke en blick, icke någon som helst antydning till att det på andra sidan bandet finns en mänsklig varelse. Jag kommer ihåg en gång jag hade köpt en särdeles fin, god och mogen melon på Standa (en stor varuhuskedja, ungefär som Åhlens hemma hos oss. Alla Standa-butiker har en stor fördel: De är luftkonditionerade!), men jag hade inte fattat att jag måste väga den själv. Istället för att då be mig gå och göra det så går kassörskan själv iväg och väger den, fortfarande utan ett ord, utan en blick. Det enda hon sa var "24 540", jo, det var alltså vad det kostade. Fast jag måste erkänna att när jag fyrade av mitt allra vackraste leende och tillönskade henne en synnerligen god fortsättning på den så olyckligt inledda dagen, då såg hon på mig! Men ungefär som något katten gjort på mattan!

Om två romare står och pratar med varandra, så gör man det precis där man träffades, mitt på trottoaren, gatan eller var det nu var. Och där står man helt obekymrade om allt annat. Skulle någon vilja komma fram, icke med en min man visar att man är medveten om detta. Men som av en ren händelse, liksom helt oavsiktligt kan det tänkas att någon av dem flyttar sig en kvarts millimeter åt sidan, precis så att de som ska fram kan tränga sig mellan.

Det hände sig en gång att vårt gäng (vi var sex stycken) var ute och gick på en relativt smal och lugn gata. Där står då en karl och pratar med en annan karl och han har en cigarett i handen (Italienarna röker kopiöst, men hänger samman med att de ska vara så coola. Mer om detta senare!). Denna cigarett sticker ut, precis lagom för att bränna en på låret då man går förbi. Jag visar detta för Christoffer (min son) och frågar om han tror att karlen tar undan sin cigarett. Det tror han (dvs Christoffer) inte och för att bevisa det tar han (fortfarande Christoffer) min väska, svänger den hurtigt vid sidan och travar glatt förbi karlen med cigaretten, varvid väskan olyckligtvis råkar slå den ur hans hand precis i det ögonblick han ska föra den till läpparna. Christoffer låtsas naturligtvis inte märka något utan vandrar glatt vidare svängande min väska. Karl'n reagerar faktiskt, han kliar sig på näsan, jo för han hade ju redan börjat föra upp handen och han kunde ju inte avbryta den rörelsen, då skulle han ju bli tvungen att ta notis om oss, främlingar. Istället gör han en mycket elegant gest och kliar sig på näsan, aldrig att man kunde tro att han hade tänkt göra något annat! Nej, klia sig på näsan var precis vad han hade tänkt göra, absolut inget annat.

Men lika avoga som romarna är mot främlingar, lika hjärtliga är de mot icke-främlingar. Det gäller för övrigt alla italienare. Det finns inget vänligare, generösare, mera hjälpsamt folk än italienarna – om man är bekant med dem, helst ska man vara släkt. Då är det inga gränser, då blir man så ompysslad att man inte har en chans att få vara i fred, det slår över på andra hållet då. Vi bodde hos våra släktingar i Rom och det ordnades så att vi fick bo i deras lägenhet, med luftkonditionering och allt och sedan bodde de i en annan lägenhet, som en annan släkting hade, men som nu hade flyttat till Sicilien. Vi tyckte det skulle vara naturligt att vi bodde där, men icke! Vi skulle tvunget bo i deras fina bostad. Och naturligtvis skulle de tvunget bjuda på mat åt oss hela tiden! Till sist gick de i nåder med på att vi fick köpa hem mat till alla tolv personerna den sista dagen. Och så köpte jag förstås hem vin – som stort sett bara jag drack, men ändå!

Ännu värre var det i Mantova. Där skulle vi sova en natt hos bekanta till våra släktingar. De (alltså våra släktingars bekanta) hade varit i Sverige och då fått bo i någon av våra kusiners lägenhet, som för tillfället stod tom eftersom de (kusinerna alltså!) var i Stockholm eller Halmstad eller någon annanstans, jag vet inte så noga. Nå, väl komma till Mantovanerna (alltså våra släktingars bekanta, som bodde i Mantova) fick vi besked om att vi skulle inte alls stanna där en natt utan två och vi kunde dessvärre inte alla bo i deras enorma hus, eftersom man höll på att renovera ett av de tre badrummen, så istället hystes fyra av oss in på ett hotell, medan de två pojkarna fick bo hos Mantovanerna. Enligt vår mening en alldeles utmärkt lösning, då kunde vi vara lite i fred och slapp att tränga oss på. Hotellvärden var vän till våra bekantas vänner, så vi räknade med en viss rabatt på hotellpriset också. Men naturligtvis går karln och betalar hela räkningen!!! Och vi fick en massa flaskor gott vin med oss som present också. Så jag gav honom en flaska Larsen Vikingkonjak jag köpt på båten till extrapris för 139 kr. Men den såg mycket dyrare ut! Hoppas den var god!

Denna vänlighet och generositet gäller förstås släktingar och därmed likställda, men den gäller faktiskt även i affärslivet. I Riccione finns det en vin- och spritaffär som jag flitigt frekventerat under årens lopp. Både ägaren, hans fru och hans båda barn känner väl till mig och vi är alla du med varandra. Numera brukar jag köpa vin och sprit, som jag ska med mig hem hos honom. Jag brukar be honom rekommendera några goda sorter och så köper jag 15-20 flaskor av dessa sorter. De brukar gå på ca 35-40 kr per flaska och det är ju överkomligt. Av någon underlig anledning har han fått för sig att jag tycker om grappa eftersom jag alltid brukar stå och titta på alla de konstfulla och fantasifulla flaskor man tappar smörjan på. Ja, grappa är gjort av det som blir kvar efter vinberedningen. Den destilleras och så får man ut restalkoholen. Flaskorna har i regel en väldigt bra skruvkork, så de är utmärkta att tappa upp eget vin i, vin som man ska ha bara ett par dagar. Därför köper jag i regel en sådan flaska med mig hem, en flaska som lätt ska få plats i kylskåpet. Den kostar mindre än en femtilapp och det går faktiskt att dricka eländet. Men han brukar emellertid också ha lite finare sorter, jag har t.ex. köpt fin konjak hos honom. I år hade han rätt mycket whisky och jag stod länge och funderade på om jag skulle ta en vanlig red label eller någon av de två single malt som stod bredvid, Men så råkade jag titta uppåt taket och vad finner jag där, jo Lagavulin! Ingen tvekan, den ska jag ha! 250 kr. Vet inte vad den kostar i Sverige, men det är säkert mycket mer!

"Ohlala, eh... buono" osv var kommentarerna och ägaren for in på lagret och kom ut med en korkskruv, som jag fick. Visst, jag förstod piken och bad honom föreslå några goda SanGioveseviner. Karl'n fick något saligt i öganen, drog bort mig till vinhyllan och berättade om de goda sorterna han hade. I nästa vecka skulle han dessutom få in en alldeles speciellt bra sort, tappad från alldeles nya fat. Jodå, jag tog några flaskor av olika sorter och för varje sort så for han in i lagret och plockade fram presenter. Till sist hade jag fått 6 st fina vinglas, han bjöd på grappa och så fick jag det hela billigare. Och det mest fantastiska är att jag kan inte italienska och han kan inte engelska, men vi förstår varandra ändå! Vinerna ska lagras några månader innan de får drickas, så jag kan inte uttala mig om kvaliteten ännu.

Nu hör det till saken att Riccione ligger i det gamla landskapet "Romagna", som numera är en del i Emilia-Romagna. Invånarna i Romagna, "gli Romagnolo" är precis som danskarna, vänliga, trevliga och gemytliga. De vet vad seviceminded betyder och jag blir alltmer övertygad om att skulle man råka bli väl bemött i någon affär i Italien så är expediten från Romagna. Jag har testat det några gånger och det har hittills stämt. Det är väl därför vi trivs så bra i Riccione.

Tillbaka till Rom. Där finns ju en massa fantastiska saker att se, även om det mesta inte är speciellt vackert, så är det ändå fantastiskt. Sophie, vår äldsta dotter guidade oss runt (hon kan staden synnerligen väl, även om hon inte hittar. Men det gör å andra sidan jag!). Bl.a. besåg vi San Clemente, en kyrka byggd till den helige Clemens (en av de första påvarna och matyr till på köpet) ära ovanpå ett romerskt Mitra-tempel, som i sin tur var byggd ovanpå ett romerskt bostadshus i tre våningar. Allt detta fanns kvar, var utgrävt och möjligt att bese, mot erläggande av en smärre avgift, jag tror det var 8000 lire. Och det var det värt, husen fanns kvar, till och med en gatstump mellan dem, en halv meter bred och ca tio meter under jorden!

Det är naturligtvis spännande att se på alla gamla romerska ruiner och tänka sig att grejorna är närmare 2000 år gamla, nåja 16-1700 år då! Men vackert är det då rakt inte! De italienska husen ser i de allra flesta fall förfärliga ut på utsidan, enligt våra svenska normer torde de i det närmaste vara fallfärdiga och man undrar hur det över huvudtaget är möjligt att stadigvarande vistas i dess ruckel. Emellertid är de helt annorlunda invändigt, ytterst eleganta, ytterst tjusiga och väldigt påkostade. Men också synnerligen opraktiska! Alla golv är t.ex. stengolv. Går man fem steg på dem är man alldeles svart under fötterna och lägger man sig sedan utan att tvätta dem (fötterna alltså, golven är hopplösa!) ja, man kan ju tänka sig hur lakanen ser ut! Och badrummet, kan ni tänka er att man har ett badrum utan golvavlopp? Men det kan man i Italien. Och man kan dessutom tänka sig att ha duschen i badkaret och inget duschförhänge eller något som helst annat skydd. Det blir till att prova på de italienska skurtrasorna för att torka upp efter sig. Dessa (trasorna alltså!) är impregnerade, så att de ska vara riktigt vattenavstötande.

Ser vi på toaletten ser den vid första påseendet ut som en svensk sådan, men där är en liten subtil skillnad: Hålet sitter längre fram. Det betyder att när man förättar sitt tarv, så hamnar detta halvvägs upp på den bakre sidan och sköljs delvis bort när man spolar. Men det blir alltid rester kvar och då måste man ta fram den obligatoriska toalett-

borsten. En sådan finns nämligen alltid, men tro inte den ser ut som de svenska. Nej, det är ett skaft, med en ca 5 cm bred gummiplatta nertill. vinklad ungefär 30°. Denna gummiplatta är täckt med gummitappar, ca 1 cm långa och 1 mm tjocka. Det är dessutom extra klabbigt gummi vilket gör att resterna av ja, ni förstår vad jag menar, det fastnar i "borsten" och går inte bort! Därför är alltid borsten placerad i en hållare med lock över så man ska slippa se eländet. Det finns en skål längst ner, som man kan fylla vatten i, men den är alltför långt ner och alltför grund för att borsten ska nå dit!

Spolanordningen är också mystifierande. Den består av en knapp på väggen ovanför sitsen! Behållare, rör och hela medivitten är nämligen inbyggt i väggen. Så om det blir fel är man tvungen att riva ner hela väggen, som dessutom alltid är klädd med elegant kakel. Praktiskt!

Italienarna är mycket måna om sitt utseende och sin "stil". Det betyder otroligt mycket hur man är klädd, hur man ser ut och hur man "för sig". Jobbar man på kontor ska man ha mörk kostym även om det är 36° varmt ute! Ofta är dessutom kostymerna blanka, vilket är förmodligen tänkt att ge intryck av att de (kostymerna alltså, inte italienarna!) är gjorda av silke. Dessutom har alltfler börjat åka skoter (mer om detta i trafikavsnittet) och det är en syn för gudar att se dessa eleganta italienare iförda silkekostym, störtkruka och tunn attacheväska fara omkring som jehun på sina skotrar! Fast hur de kan stå ut med mörk kostym (inkl kavaj och slips!) i över 30° värme och en luftfuktighet som sällan understiger 90%, det kan jag inte begripa!

Utseendet är också viktigt, välklippt, välmanikyrrerad och välpomaderad ska herrn vara och flickorna är tjejerna är väl spacklade, klädda i senaste, snäva modet, blossande på cigaretter och så der de ytterst blaserade och uttråkade ut. I varje fall när någon ser på dem. På något vis kommer jag att tänka på bröderna Dalton när jag ser dem. Jo, för dessa bröder övade ju på bistra miner framför spegeln och man ser ju tydligt hur de stackarna anlägger dessa uttråkade, världsvana minerna och försöker göra sken av att de är hur världsvana och blasé som helst! Jag tycker det är synd om dem, både män och kvinnor, att de ska vara så fångna i ett yttre skal, i en meningslös konvention. Fast det skulle ha varit roligt att få veta vad de tänker om mig och sedan därefter få träffa dem i föreläsningssalen!

Trafiken i Rom är något alldeles för sig! Tänk er den allra värsta rusningen i Växjö. Det är förmodligen någon lördagsförmiddag strax innan någon av storhelgerna. Fördubbla då antalet bilar och stäng av halva vägen. Inför sedan fri parkering överallt. Och så sätter vi en vildhjärna som struntar i de flesta trafikregler i varje bil! Då har ni ett hum om hur normaltrafiken är i Rom! Det allra mest fantastiska är dock att den flyter! Man kommer fram om än långsamt! Dvs. i ytterområdena går det fort och på de större gatorna, men i centrum går man nog fortare.

Christoffer hade med sig en kompis, Micke, i år. Han (dvs kompisen, inte Christoffer) hade inte varit utanför Danmark tidigare så hela resan med denna Flensburgska storfamilj var något av en upplevelse för honom. Men efteråt sa han att det som hade gjort mest intryck på honom var trafiken i Rom. Och det kan nog stämma, själv trivs jag alldeles utmärkt med att köra i Rom, medan min fru blir alldeles hispig om hon skulle bli tvungen.

Om vi säger att trafiken i Sverige styrs av principen om maximal säkerhet, så innebär det att man ska hålla ordentliga avstånd, både framåt, bakåt och åt sidorna, man ska se sig för innan man åker ut på en större väg och ja... ni känner till TSV och dess kampanjer. I andra länder har man andra principer; i England t.ex. är principen "vänlighet", man tävlar om att släppa förbi varandra. Var någon annanstans i världen kan man annars byta fyra filer på Trafalgar Square (motsv) utan att någon reagerar? I Frankrike har jag visserligen inte kört så mycket, men där tycks principen vara: "Jag ska fram!". Det gör att det blir fullkomligt livsfarligt att köra bil där. I Rom styrs trafiken av principen "Maximal framkomlighet". Det innebär att om det skulle vara 175 cm utrymme till höger om min bil, så kör italienare fram sin 170 cm breda bil där, det ökar ju framkomligheten! Och är det 5 m lucka framför min bil, så lägger italienaren sin 4,75 cm långa bil där utan att tveka. Detta oavsett om man kör i 90 km på infarten eller 15 km inne i stan!

Man måste alltså ständigt vara beredd på att det kommer någon liten seicento (600, betyder Fiat 600, efterföljaren till Topolino, Fiat 500) farande från något håll och lägger sig på ena eller andra sidan. Normalavstånd till bilen framför är under 1 m och på sidorna har man sällan mer än en decimeter. I varje ögonblick improviserar italienaren och finner på något vis en väg framåt (eller åt sidan eller vart han nu skulle. Praktexemplaret var en donna som en lördag fm utanför en Standa råkade få syn på en ledig lucka på andra sidan vägen och gjorde ett försök till en U-sväng mitt i rusningstrafiken! Hon fick dessutom backa för att komma runt. Men hon fick sin parkeringsplats!

Parkeringen ja, det är en historia för sig det! I Rom är det i princip fri parkering, dvs man ställer sig där det finns plats, gathörn, övergångsställe och sånt betyder inte så mycket. Inte heller om man skulle råka stänga inne någon annan bil. Därför är det rätt vanligt att man parkerar i dubbla led där de yttersta måste ta bort sina bilar innan det innersta ledet kommer. Fråga mig inte hur, men det fungerar!

Vi träffade förresten på en farbror som hade hittat ett alla tiders extraknäck. Han var parkeringsvakt! Han tog 2 000 lire (10 kr) i parkeringsavgift, hade ingen uniform, delade inte ut lappar, men man kan ju tänka sig vad som skulle hända om man inte betalade! Och ett visst skydd mot tjuvar var det säkert.

Tidigare fanns det en massa Fiat 500 i Rom. De flesta är numera skrotade, men man ser dock en del fortfarande. Om nu någon inte skulle veta hur dessa bilar ser ut, så är de ungefär 1,20 breda och max 2 m långa och når mig en bit över naveln. Tidigare såg man sådana överallt och ut vällde alltid 4-6 stycken unga italienska killar. Jag undrar hur de fick plats därinne. Numera är dessa bilar ersatta av skotrar, där pojken då har flickan bakom sig, om hon inte har en egen skoter. De far omkring som getingar och är väldigt irriterande, för man ser dem ju inte riktigt och så är de ju så oskyddade. Men det är en syn för Gudar att se affärsgubbarna komma farande!